
Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra tømmer fundet ved arkæologisk udgravning i Oslo, ”Middelalderparken” supplerende undersøgelse

NNU Rapport 31 – 2023

Claudia Baittinger og Niels Bonde

Foto: [Helge Høifødt](#) fra [Wikipwdia](#)

Middelalderparken set fra Ekesberg

Nationalmuseet
Miljøarkæologi og Materialeforskning
Dendrokronologi

Oslo, Norge

Middelalderparken

Kommune: Oslo

Fylke: Oslo

Gnr./Bnr.: ?/?

Koordinater: 59.903678 / 10.761982 (EU89)

Opdragsgiver: Udgravningsprojektet "Middelalderparken ved NIKU og Nationalmuseet

Formål: Datering

Prøvetagning: NIKU

Træarter: fyrretræ (*Pinus sylvestris*), gran (*Picea abies*.)

Laboratorieundersøgelse: Claudia Baittinger, Orla H. Eriksen og Niels Bonde.

NNU j. nr.: A9754. juli 2023.

Publicering

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm.

Tømmer fra arkæologisk udgravning *Middelalderparken* (NIKU projekt nr. 1022112 Bispegta12, Oslo).

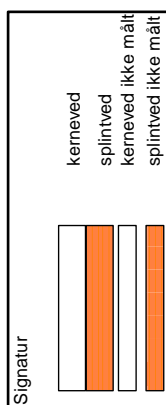
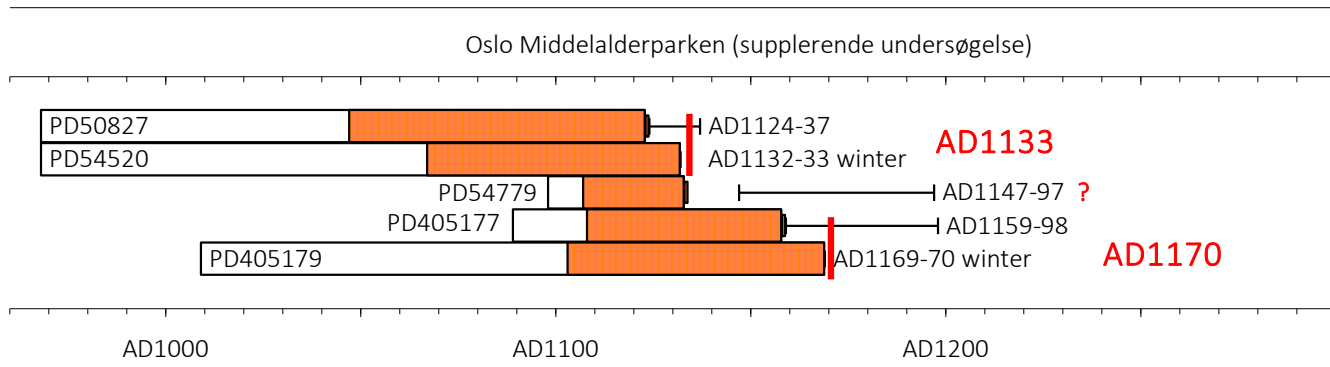
Tømmer fra arkæologisk undersøgelse

Syv prøver modtaget maj 2023. Seks af fyr (*Pinus sylvestris*) og én af gran *Picea abies*), det. *Claudia Baittinger*. Alle prøver er udtaget som tværsnit (skiver).

Alle stammer fra 'fugtige' prøver.

Der er konstateret splintved på alle prøver.

Fem prøver af fyrretræ er dateret. Prøven af gran er ikke dateret. For nærmere oplysninger om de enkelte prøver se 'katalog over undersøgte prøver'.

Dateringsdiagram. Åringskurvernes indplacering på en tidsskala. For oplysninger vedrørende de enkelte prøver f.eks. om antal undersøgte årringe, splintved, fældningstidspunkt mm., se katalog.

Prøver af fyrretræ

Seks prøver undersøgt, fem dateret. Undersøgelsen viser, at de fem prøver dateres til to tidspunkter AD1133 og AD1170. Den nærmere placering af prøve PD54779 må afhænge af fund kontekst.

Der er beregnet en middelkurver på grundlag af de daterede prøver af fyrretræ: n452xm01 på 202 år, som dækker perioden AD968 - AD1169.

Oplysning vedrørende sammenregning, se senere

Kurver	-	-	n452m103	
-	start	dates	AD968	
-	dates	end	AD1169	
Oslo2014	AD947	AD1554	11.10	Oslo 2014 TT
PISYOslo02	AD887	AD1291	9.66	N Mk Oslo 131 timber mean

Tabel: Absolut datering. *t*-værdier for krydsdatering af middelkurven for prøver af fyrretræ (PISY). For *t*-værdier, se Baillie & Pilcher, 1973.

Referencer:

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne grund- og referencekurver anvendt kurver, som er stillet til rådighed af det dendrokronologiske laboratorium i Trondheim NTNU.

Splintstatistik for fyrretræ: 40 – 90.

t-værdier:

Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Beregning af middelkurve

Mean sequence - n452xm01

Dated AD968 to AD1169

Contains the following files

n4520889.d dated AD1098 to AD1133 of type R 26 N

n4520919.d dated AD968 to AD1123 of type R 76 N

n4520929.d dated AD968 to AD1132 of type R 65 W

n4520939.d dated AD1089 to AD1158 of type R 50 N

n4520949.d dated AD1009 to AD1169 of type R 66 W

Katalog over undersøgte prøver:

n4520889

A9754 Middelalderparken rundstokk
 Clemensallmening PD54779
 Raw Ring-width PISY data of 36 years length
 Dated AD1098 to AD1133
 26 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 206.64 Sensitivity 0.30
 Interpretation: AD1147-97

n4520899

A9754 Middelalderparken rundstokk
 Clemensallmening PD54765
 Raw Ring-width PCAB data of 47 years length
 Undated; relative dates - 1 to 47
 17 sapwood rings and winter bark surface
 Average ring width 289.38 Sensitivity 0.22

n4520909

A9754 Middelalderparken syllstokk husvegg
 PD50866
 Raw Ring-width PISY data of 106 years length
 Undated; relative dates - 1 to 106
 46 sapwood rings and winter bark surface
 Average ring width 116.49 Sensitivity 0.28

n4520919

A9754 Middelalderparken rundstokk
 Clemensallmening PD50827
 Raw Ring-width PISY data of 156 years length
 Dated AD968 to AD1123
 76 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 105.51 Sensitivity 0.21
 Interpretation: AD1124-37

n4520929

A9754 Middelalderparken rundstokk
 Clemensallmening PD54520
 Raw Ring-width PISY data of 165 years length
 Dated AD968 to AD1132
 65 sapwood rings and winter bark surface
 Average ring width 64.01 Sensitivity 0.23
 Interpretation: AD1132/33 winter

n4520939

A9754 Middelalderparken stabbe ved
 Clemensallmening PD405177
 Raw Ring-width PISY data of 70 years length
 Dated AD1089 to AD1158
 50 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 191.56 Sensitivity 0.23
 Interpretation: AD1159-98

n4520949

A9754 Middelalderparken stabbe nord for
 Clemensallmening PD405179
 Raw Ring-width PISY data of 161 years length
 Dated AD1009 to AD1169
 66 sapwood rings and winter bark surface
 Average ring width 91.98 Sensitivity 0.25
 Interpretation: AD1169/70 winter